

Επιστημονική Επιτροπή

Πρόεδρος: Καθηγητής Φραγκίσκος Καλαβάσης, Κοσμήτορας Σ.Α.Ε., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Αντιπρόεδρος: Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Πρόεδρος Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Διευθυντής Π.Μ.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Μέλη:

Καθηγητής Kieran Egan, Πανεπιστήμιο Simon Fraser, Καναδάς

Καθηγητής Alain Bouvier, Πρύτανης, Ανώτατο Συμβούλιο Εκπαίδευσης, Γαλλία

Καθηγήτρια Μαρία Καίλα, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Καθηγητής Νικήτας Πολεμικός, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Καθηγήτρια Αγγελική Δημητρακοπούλου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Καθηγητής Μιχαήλ Μείμαρης, Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Καθηγητής Χρήστος Σαΐτης, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αθηνών

Καθηγητής Μπουζάκης Ιωσήφ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών

Αναπληρωτής Καθηγητής Γκόβαρης Χρήστος, Πρόεδρος Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Αναπληρωτής Καθηγητής Λιοναράκης Αντώνης, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ξανθάκου Γιώτα, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Θεοδωροπούλου Ελένη, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Επίκουρη Καθηγήτρια Φώκιαλη Περσεφόνη, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Επίκουρος Καθηγητής Κόνσολας Εμμανουήλ, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Επίκουρος Καθηγητής Ανδρεαδάκης Νικόλαος, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Κρήτης

Λέκτορας Φεσάκης Γεώργιος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Λέκτορας Μπαμπάλης Θωμάς, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σταμάτης Παναγιώτης, Διδάσκων, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Μουσουλίδης Νικόλαος, Διδάσκων, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Παπαβασιλείου Βασίλειος, Διδάσκων, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ράπτης Νικόλαος, Διδάσκων, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Μπαραλός Γεώργιος, Διδάκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Ειδικός Συνεργάτης

Χλαπάνης Γεώργιος, Διδάκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Ειδικός Συνεργάτης

Μιχόπουλος Αναστάσιος, Νομικός, Ειδικός Συνεργάτης

Οργανωτική Επιτροπή

1.Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος

2.Σακελλαροπούλου Αναστασία

3.Καρίκη Χρυσάνθη

5.Σαχινίδης Κωνσταντίνος

6.Παπαζαχαρίου Θεόδωρος

7.Καββάδα Ελένη

8.Καπνουλά Χριστίνα

9.Καμενίδου Αναστασία

10.Κωνσταντίνου Μαρία

11.Σέλληνα Χριστίνα

12.Καντίνου Κατερίνα

13.Κοντάκος Θεόδωρος

14.Σταμάτης Παναγιώτης

15.Διάκου Παναγιώτης

16.Δαδαμόγια Θωμαή

17.Παπά Χριστίνα

18.Θεολόγος Χρήστος

19.Κρύσιλας Αντώνιος

20. Κρασοπούλου Αλεξάνδρα

21. Αποστόλου Σεβαστή

22. Παπαδόπουλος Σταύρος

Στους/-τις συμμετέχοντες/-ουσες θα δοθούν Βεβαιώσεις Παρακολούθησης

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

«Π.Μ.Σ. ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ»

Τρίτη Διεθνής Επιστημονική Ημερίδα
Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

«ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ»

Σάββατο, 05 Ιουνίου 2010

Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων

Κτήριο «Κλεόβουλος»

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΡΟΔΟΣ 2010

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. 'ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

A. ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Σάββατο, 05/06/2010

09:00 - 09:30

Εγγραφές

09:30 - 09:45

Έναρξη - Χαιρετισμοί

Πρωινές Συνεδρίες

A. 09:45 - 10:50

Προεδρείο: Α. Κοντάκος, Ν. Πολεμικός

9:45 - 10:30

A. Bouvier: Communication et Gouvernance

10:30 - 10:50

Φ. Καλαβάσης: Διάνοξη και δομή του χώρου επικοινωνίας στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό

10:50 - 11:15

Διάλειμμα - Καφές

B. 11:15 - 12:35

Προεδρείο: Φ. Καλαβάσης, Π. Σταμάτης

11:15 - 11:35

Ν. Πολεμικός: Οργανωτική - διοικητική επικοινωνία: Μη λεκτικές επιρροές σε διαπροσωπικές επαγγελματικές σχέσεις ισχύος

11:35 - 11:55

Χ. Γκόβαρης: Ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού και ανάπτυξη του σχολείου

11:55 - 12:15

Ν. Ανδρεαδάκης, Μ. Δαμανάκης: Η Πρόοδος Ελλαδιτών και Ομογενών μαθητών στα Ελληνικά Πανεπιστήμια

12:15 - 12:35

Θ. Μπαμπάλης, Α. Κατσαούνη: Σχέση Οικογένειας-Σχολείου: Ο ρόλος των γονέων

12:35 - 13:00

Διάλειμμα - Καφές

Γ. 13:00 - 14:00

Προεδρείο: Ν. Ανδρεαδάκης, Ι. Χατζηγεωργίου

13:00 - 13:20

Δ. Γκούσκος, Γ. Φεσάκης, Μ. Μειμάρης, Φ. Καλαβάσης, Α. Δημητρακοπούλου, Χ. Χαμζάς: Εκπαιδευτική αξιοποίηση ψηφιακών παιχνιδιών μαθησιακού σκοπού: κατευθύνσεις βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης

13:20 - 13:40

N. Μουσουλίδης: The learning of Mathematics and Mathematical Modeling using conceptual technological tools

13:40 - 14:00

A. Λιοναράκης: Αξιολόγηση βελτιωτικού τύπου και διασφάλιση ποιότητας στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο ή πώς η αξιολόγηση των δώδεκα τελευταίων χρόνων παγίωσε μια ανώφελη διαδικασία

Απογευματινή Συνεδρία

17:30 - 18:30

Προεδρείο: Χ. Γκόβαρης, Α. Λιοναράκης

17:30 - 17:50

I. Χατζηγεωργίου: Ο ρόλος της επικοινωνίας στη διαδικασία της αξιολόγησης του Αναλυτικού Προγράμματος

17:50 - 18:10

Π. Σταμάτης, Ε. Κόνσολας: Επικοινωνιακό άγχος και διακυβέρνηση εκπαιδευτικών συστημάτων: ερευνητική προσέγγιση

18:10 - 18:30

A. Κοντάκος: Συστημική Εκπαιδευτική Ηγεσία

18:30 - 18:45

Διάλειμμα - Καφές

18:45: Στρογγυλό Τραπέζι - Συζήτηση

Συντονιστής: Ν. Πολεμικός

Μέλη Προεδρείου: Κ. Εgan

A. Bouvier

Φ. Καλαβάσης

A. Κοντάκος

20:00: Τέλος εργασιών ημερίδας

B. ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1. ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ ΜΑΝΟΣ: Στάσεις και απόψεις των εκπαιδευτικών και διευθυντών σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για την επικοινωνία μεταξύ του Συλλόγου Διδασκόντων και του Διευθυντή του σχολείου. (Η περίπτωση των Δημοτικών Σχολείων στη Δ' Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Αθήνας και στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Αττικής)

2. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΤΗΡΗΣ: Στάσεις και απόψεις των εκπαιδευτικών και των μελών του Π.Υ.Σ.Π.Ε. για την επικοινωνία μεταξύ του Υπηρεσιακού Συμβουλίου και των εκπαιδευτικών Π.Ε. (Η περίπτωση των υποψηφίων διευθυντών στη Β' Διεύθυνση Π. Ε. Αθήνας κατά τις αξιολογικές κρίσεις του 2007)

3. ΜΕΡΚΟΥΡΗ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ: Η επικοινωνία του διευθυντή με το σύλλογο γονέων και κηδεμόνων στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, ως παράγοντας αποτελεσματικότητας στο σύγχρονο σχολείο. Η περίπτωση Γυμνασίων - Λυκείων Ανατολικής Αττικής.

4. ΠΑΝΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ: Επικοινωνία και Διοίκηση: Το μοντέλο του Διευθυντή-Ηγέτη-Συμβούλου στη Δ/θμια Εκπ/ση

5. ΣΑΛΙΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ: Ο ρόλος του διευθυντή στη διαδικασία εφαρμογής και αξιολόγησης του Αναλυτικού Προγράμματος στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στα νησιά της Χίου και της Ρόδου

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

**A. Bouvier, Πρύτανης, Ανώτατο Συμβούλιο Εκπαίδευσης
"Communication et Gouvernance"**

Dans notre conférence, nous commencerons par nous interroger sur le thème du colloque : pourquoi ce sujet, aujourd'hui, dans une rencontre internationale ? D'où vient-il ? Quelle est sa pertinence ? Puis nous reviendrons brièvement sur les questions de communication telles qu'elles ont été abordées ces quarante dernières années, pour en venir à la gouvernance, son émergence généralisée dans de nombreux secteurs de l'activité humaine. Enfin, nous tenterons de discerner les liens potentiels entre ces deux registres qui n'empruntent pas aux mêmes secteurs de la recherche : l'un relève des sciences humaines, l'autre des sciences politiques et de gestion. Quels liens et quels croisements possibles ?

**Φ. Καλαβάσης, Καθηγητής, Κοσμήτορας Σ.Α.Ε. Πανεπιστημίου Αιγαίου
«Διάνοιξη και δομή του χώρου επικοινωνίας στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό»**

Όπως ακριβώς η γνώση, με αντίστοιχο τρόπο κατασκευάζεται και η επικοινωνία. Η επικοινωνία εμπεριέχεται στη λήψη αποφάσεων. Ο χώρος της επικοινωνίας προσδιορίζεται από τυποποιημένες και άτυπες μορφές ανταλλαγής μηνυμάτων, στον παρόντα ή σε παρελθόντα χρόνο. Η έκταση και οι ιδιότητες του χώρου επικοινωνίας σχετίζονται με την πολυπλοκότητα της εκπαιδευτικής πρακτικής και του σχεδιασμού. Στο πλαίσιο των κόντροκτιβιστικών επιστημολογιών θα

επιχειρήσουμε να περιγράψουμε δυο χαρακτηριστικά επικοινωνιακά μοντέλα, το παραθετικό και το σχεσιοδυναμικό.

**N. Πολεμικός, Καθηγητής, Πρόεδρος Διδασκαλείου Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.
«Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή» Πανεπιστημίου Αιγαίου
«Οργανωτική-διοικητική επικοινωνία: Μη λεκτικές επιρροές σε διαπροσωπικές επαγγελματικές σχέσεις ισχύος»**

Η έρευνα για την επικοινωνία στο χώρο των επιχειρήσεων εστιάζεται, κυρίως, στη μελέτη μορφών λεκτικής επικοινωνίας, ενώ το ενδιαφέρον για τη μελέτη της μη λεκτικής επικοινωνίας είναι περιορισμένο και υποτονικό. Στην παρούσα εισήγηση εξετάζονται διάφοροι κώδικες ισχύος της μη λεκτικής συμπεριφοράς και ο ρόλος που διαδραματίζουν στις ιεραρχικές σχέσεις των μελών ενός οργανισμού. Πιο συγκεκριμένα εξετάζονται:

1. Ο ρόλος της εμφάνισης (ενδυμασία, ύψος και μέγεθος σώματος) στον προσδιορισμό του φύλου, του ρόλου, της θέσης και του στάτους ενός ατόμου στην ιεραρχία.
2. Η κινητική (στάση και κινήσεις του σώματος, έκφραση του προσώπου, χειρονομίες) και η σχέση της με την άσκηση της εξουσίας.
3. Η οπτική επαφή (κατεύθυνση και διάρκεια βλέμματος, συχνότητα βλεφαρισμού κ.ά.) ως επικοινωνιακού κώδικα υποταγής, εξουσίας, εκφοβισμού κ.ά.
4. Η διαπροσωπική απόσταση (προσωπικός χώρος, προσανατολισμός σώματος μεταξύ δύο ατόμων κ.ά.) και η σχέση της με το στάτους ενός ατόμου.
5. Η απτική επαφή (άγγιγμα, θωπεία, σπρώξιμο κ.ά.)
6. Τα παραγλωσσικά φαινόμενα (τόνος, ένταση, ρυθμός ομιλίας, γέλιο, χασμουρητό κλπ.).
7. Η χρονικότητα (χρόνος αναμονής, διάρκεια ομιλίας, χρόνος εργασίας κ.ά.).
8. Η οριοθέτηση του χώρου και η διευθέτηση των επίπλων (π.χ. μέγεθος γραφείου, αριθμός παραθύρων, τοποθεσία κλπ.).
9. Τα αντικείμενα (π.χ. χώρος παρκαρίσματος, αυτοκίνητο επιχείρησης, ποιότητα επίπλων, αριθμός τηλεφώνων, ηλεκτρονικού εξοπλισμού και αξεσουάρ του γραφείου, τσάντα, χαρτοφύλακας κ.ά.) και η σημασία τους στο ιεραρχικό στάτους του κατόχου τους.

Χ. Γκόβαρης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πρόεδρος Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
«Ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού και ανάπτυξη του σχολείου»

Η έννοια της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού παρότι έχει ήδη από τον 19^ο αιώνα αναγνωρισθεί ως η πλέον σημαντική παιδαγωγική πρόκληση του σχολείου δεν ανήκει ακόμη και σήμερα στον πυρήνα των βασικών παιδαγωγικών κατηγοριών σκέψης και ανάλυσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τα τελευταία χρόνια, και με αφορμή τα διεθνή συγκριτικά αποτελέσματα των προγραμμάτων PISA και PIRLS, έχει αρχίσει ωστόσο σε διεθνές επίπεδο μια παιδαγωγική συζήτηση αναφορικά με τη διαχείριση της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού στα επίπεδα της εκπαιδευτικής πολιτικής, της οργάνωσης του σχολείου και της διδακτικής. Το πώς το σχολείο θα καταφέρει να διασφαλίσει ουσιαστικά ίσες εκπαιδευτικές ευκαιρίες βρίσκοντας ισορροπίες σε ένα πεδίο σχετικά ασύμβατων μεταξύ τους προσδοκιών και αιτημάτων, όπως αυτών της ενίσχυση της ατομικότητας αλλά και της συλλογικότητας, της στήριξη της αυτονομίας αλλά και της αλληλεξάρτησης, της αναγνώριση της διαφορετικότητας αλλά και επίτευξης ομοιογένειας, συνιστά το κοινό αφηγητικό ερώτημα όλων των σχετικών συζητήσεων στο χώρο των Επιστημών της Αγωγής.

Μέσα από την ανασκόπηση βασικών πορισμάτων της σχετικής συζήτησης στον ευρωπαϊκό χώρο θα αναδειχθούν βασικοί προβληματισμοί καθώς και θέσεις αναφορικά με τους άξονες και τους στόχους ανάπτυξης του σχολείου κατά τρόπο που να επιτυγχάνεται θετικά η διαχείριση της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού. Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει σε ζητήματα διδακτικής και οργάνωσης του σχολείου.

Ν. Ανδρεαδάκης, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Κρήτης
Μ. Δαμανάκης, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Κρήτης
«Η Πρόοδος Ελλαδιτών και Ομογενών μαθητών στα Ελληνικά Πανεπιστήμια»

Η παρούσα εισήγηση, αποτελεί μέρος ευρύτερης μελέτης που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο ερευνητικού προγράμματος για την πορεία των σπουδών ελλαδιτών και ομογενών φοιτητών στα ελληνικά ΑΕΙ. Περιορίζεται χρονικά στους φοιτητές που

εισήχθησαν το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999, πολλοί όμως από τους οποίους συνεχίζουν να είναι ενεργοί φοιτητές μέχρι και σήμερα. Τα δεδομένα της έρευνας προέρχονται από 2.747 αναλυτικές καταστάσεις βαθμολογίας που συγκεντρώθηκαν το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 από 41 συνολικά Τμήματα 6 Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων της χώρας.

Στην παρούσα εισήγηση εξετάζονται, αφενός μεθοδολογικά ζητήματα και αφετέρου τα συγκριτικά ευρήματα της μελέτης ελλαδιτών και ομογενών φοιτητών αναφορικά με: την κατάσταση φοίτησης (πτυχιούχοι, ενεργοί, «λιμνάζοντες», διαγραφέντες), τη βαθμολογία και, τέλος, τον αριθμό των επιτυχών και ανεπιτυχών προσπαθειών εξέτασης στα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών. Διαπιστώνεται ότι οι ομογενείς φοιτητές αντιμετωπίζουν σημαντικά περισσότερες δυσκολίες από τους ελλαδίτες, οι οποίες εστιάζονται κυρίως στις επιδόσεις, στις ανεπιτυχείς προσπάθειες εξέτασης ανά μάθημα, στην καθυστέρηση στη λήψη πτυχίου και στη διακοπή σπουδών.

Θ. Μπαμπάλης, Λέκτορας Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών
Α. Κατσαούνη, Εκπαιδευτικός, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Μ.Σ.
«Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»
«Σχέση Οικογένειας-Σχολείου: Ο ρόλος των γονέων»

Η συστημική θεώρηση των σχολικών μονάδων-απαίτηση της σύγχρονης εποχής-προβάλλει επιτακτικά το αίτημα για αλλαγή και εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και για ουσιαστική επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Το σχολείο παύει να αντιμετωπίζεται σαν ένα κλειστό σύστημα που είναι απομονωμένο από τον περίγυρο του. Αναγνωρίζεται η επιρροή και η συμμετοχή των γονέων στη σχολική μόρφωση των παιδιών τους και έτσι ανοίγονται νέες προοπτικές για την επικοινωνία και τη συνεργασία του σχολείου με τους γονείς των μαθητών, πέρα από τα τυπικά στεγανά μιας απλής ενημέρωσης. Νέες θεωρίες και μοντέλα διατυπώνονται που συμπεριλαμβάνουν τους γονείς σαν εταίρους στην σχολική μονάδα και τονίζουν πως οι αλληλεπιδράσεις, και οι αλληλοδράσεις μεταξύ σχολείου και οικογένειας δραματίζουν σημαντικό ρόλο στην μορφωτική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών.

Στην Ελλάδα το υπάρχον θεωρητικό και θεσμικό πλαίσιο δεν έχει αναπτυχθεί επαρκώς ώστε να διευκολύνεται η επικοινωνία μεταξύ της σχολικής μονάδας και της

οικογένειας. Επιπλέον, οι έρευνες που αφορούν την επικοινωνία και συνεργασία της οικογένειας με την σχολική μονάδα είναι πολύ περιορισμένες. Βασικός σκοπός της παρούσας εργασίας τέθηκε η μελέτη των απόψεων των γονέων για τα ελληνικά δημόσια δημοτικά σχολεία σε σχέση με την επικοινωνία, την εμπιστοσύνη και τη συνεργασία που αναπτύσσουν με τα μέλη του προσωπικού του σχολείου στο πλαίσιο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και της επιθυμίας των γονέων για την εκπλήρωση των προσδοκιών, που έχουν για τα παιδιά τους. Οι απαντήσεις από μια τέτοια έρευνα προβάλλουν σοβαρές ενδείξεις, για την εικόνα που έχουν σχηματίσει οι γονείς για το σημερινό σχολείο και θα μπορούσαν να δράσουν σαν εφαλτήριο για επιπλέον έρευνα ώστε να εντοπιστούν παραλείψεις ή αδυναμίες του συστήματος, που αν διορθωθούν, το αποτέλεσμα θα είναι οι γονείς να αποκτήσουν μια πιο στενή και ουσιαστική σχέση επικοινωνίας και συνεργασίας με το σχολείο, προς όφελος της εκπαίδευσης των παιδιών τους και της αναβάθμισης της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας της σχολικής μονάδας.

Δ. Γκούσκος, Λέκτορας, Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Γ. Ξεσάκης, Λέκτορας, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Μ. Μειμάρης, Καθηγητής, Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Φ. Καλαβάσης, Καθηγητής, Κοσμήτορας Σ.Α.Ε. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Α. Δημητρακοπούλου, Καθηγήτρια Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Χ. Χαμζάς, Καθηγητής Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

«Εκπαιδευτική αξιοποίηση ψηφιακών παιχνιδιών μαθησιακού σκοπού: κατευθύνσεις βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης»

Στην παρούσα εργασία αναπτύσσεται ένας διεπιστημονικός σχεδιασμός κατευθύνσεων βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης με στόχο τη βαθύτερη κατανόηση και πρακτική βελτίωση των δυνατοτήτων εκπαιδευτικής αξιοποίησης ψηφιακών παιχνιδιών μαθησιακού σκοπού. Κύρια πεδία εκπαιδευτικής αναφοράς για τη συγκρότηση του σχεδιασμού αυτού αποτελούν η εκπαίδευση στα μαθηματικά καθώς και η εκπαίδευση στο περιβάλλον και στην αειφορία, ενώ ως τεχνολογικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο αξιοποιούνται οι τρέχουσες εξελίξεις σε πολλαπλά είδη ψηφιακών παιχνιδιών

(game genres) καθώς και οι σύγχρονες κατευθύνσεις έρευνας για το συνδυασμό της μάθησης μέσω ψηφιακών παιχνιδιών (digital games-based learning) με μεθόδους διδασκαλίας βασιζόμενης σε ψηφιακά παιχνίδια (digital games-based teaching). Συμπληρωματικά προς το βασικό σχεδιασμό και τους στόχους έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης στις παραπάνω κατευθύνσεις παρουσιάζονται, στο πλαίσιο της εργασίας, διαστάσεις καινοτομικότητας που εμφανίζει ο σχεδιασμός αυτός ως προς την τρέχουσα στάθμη έρευνας και ανάπτυξης (state of the art), καθώς και διαστάσεις ωφελιμότητας και κρισιμότητας ως προς τις ανάγκες εκπαιδευτικής εφαρμογής αλλά και γενικότερης κοινωνικής ενημερότητας, ιδιαίτερα για τα θέματα του περιβάλλοντος και της αειφορίας..

Ν. Μουσουλίδης, Διδάσκων Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου
“The learning of Mathematics and Mathematical Modeling using conceptual technological tools”

This chapter argues for a future oriented approach to mathematical problem solving and mathematical modeling, one that draws upon the models and modeling perspective and conceptual technological tools that integrate dynamic geometry, algebra, and spreadsheet features. Complex real world problems provide a rich source of meaningful situations that capitalise on and extend students' existing mathematics learning. Furthermore, given the increasing role of mathematics, technology and science in today's world, the introduction of modeling problems and technological tools in the mathematics curriculum is especially needed. We give consideration here to the models and modeling approach as a means for introducing real world problems to elementary and middle school students and address how GeoGebra, a conceptual, technological tool enriches student explorations and understandings when solving modeling problems.

In this information age, students face a demanding knowledge-based economy and workplace, in which they need to deal effectively with complex, dynamic and powerful systems of information and be adept with technological tools. An appropriate medium for achieving this goal for students is mathematical modeling, a process that describes real-world situations in mathematical terms in order to gain additional understanding or predict the behaviour of these situations. Using the models and modeling perspective, students have opportunities to create, apply and adopt mathematical and scientific models in

interpreting, explaining and predicting the behaviour of real-world based problems.

Modeling problems engage students in mathematical thinking that extends beyond the traditional curriculum. In contrast to typical classroom mathematics problems that present the key mathematical ideas "up front" and students select an appropriate solution strategy to produce a single, usually brief, response, modeling problems embed the important mathematical constructs and relationships within the problem context and students elicit these as they work the problem. In sum, from a models and modeling perspective, these modeling activities are realistically complex problems where the students engage in mathematical and scientific thinking beyond the usual school experience and where the products to be generated often include complex artifacts or conceptual tools that are needed for some purpose, or to accomplish some goal. Recent studies reported that the availability of technological tools can influence students' explorations, model development, and therefore improve students' mathematical understandings in working with modeling activities. Further, these studies showed that the use of appropriate tools can enhance students' work and therefore result in better models and solutions.

The chapter builds on, and extends previous research by examining how GeoGebra, a conceptual dynamic tool for geometry and algebra, can provide a pathway in better understanding how students approach and solve a real world problem, how software's features and capabilities influence students' explorations and model development, and how students interact with the software in developing technology-based solutions for these problems.

A. Λιοναράκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

«Αξιολόγηση βελτιωτικού τύπου και διασφάλιση ποιότητας στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο ή πώς η αξιολόγηση των δώδεκα τελευταίων χρόνων παγίωσε μια ανώφελη διαδικασία»

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να εντοπίσει τα προβλήματα που αναδείχθηκαν κατά τη διάρκεια των διαδικασιών της εσωτερικής αξιολόγησης στο ΕΑΠ τα

τελευταία χρόνια και να επικεντρώσει την ανάγκη για βελτιωτική αξιολόγηση στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π.). Το Ε.Α.Π., ως ένα εναλλακτικό εξ αποστάσεως πανεπιστήμιο με πολλές ιδιαιτερότητες έχει εισάγει από την αρχή της λειτουργίας του ένα σύστημα αξιολόγησης του προσωπικού και εν μέρει των λειτουργιών και διαδικασιών του, το οποίο σύστημα τίθεται υπό αμφισβήτηση. Μια ουσιαστική πρόταση για βελτιωτική αξιολόγηση, επιμόρφωση των εμπλεκομένων και σύστημα διασφάλισης της ποιότητας θεωρείται πλέον αναγκαία και μπορεί να υλοποιηθεί άμεσα, ανοίγοντας το δρόμο σε μια ανοδική πορεία ποιότητας και μετρίσιμης ανάπτυξης.

Ι. Χατζηγεωργίου, Αναπληρωτής Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

«Ο ρόλος της επικοινωνίας στη διαδικασία της αξιολόγησης του Αναλυτικού Προγράμματος»

Στην εισήγηση αυτή αναλύεται η διαδικασία της αξιολόγησης ενός ΑΠ και αναζητείται ένα μοντέλο, το οποίο αφενός ξεφεύγει από το παραδοσιακό στοχοθετικό, αφετέρου προχωρά πέρα από το ανθρωπιστικό/πλουραλιστικό. Με δεδομένο ότι ένας σημαντικός σκοπός της αξιολόγησης του ΑΠ είναι η βελτίωσή του, η ιδέα της επικοινωνίας καθίσταται κεντρική, εφόσον η επικοινωνία μέσα από το διάλογο ανάμεσα σε αξιολογητή και εκπαιδευτικό δίνει τη δυνατότητα στον τελευταίο να αποκτήσει επίγνωση των πράξεών του κατά την εφαρμογή του ΑΠ.

Π. Σταμάτης, Διδάσκων Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου Ε. Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

«Επικοινωνιακό άγχος και διακυβέρνηση εκπαιδευτικών συστημάτων: ερευνητική προσέγγιση»

Το επαγγελματικό άγχος των διευθυντών δημοτικών σχολείων οφείλεται σε ποικίλους παράγοντες και συναρτάται με ανάλογες επιπτώσεις. Οι περίπλοκες επικοινωνιακές διαδικασίες που αναπτύσσονται στις σχολικές μονάδες μεταξύ των διευθυντών και των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας, θεωρούνται παράγοντες που συμβάλλουν στην πρόκληση επικοινωνιακού άγχους και αντίστροφα. Η διερεύνηση-αυτοαξιολόγηση του επικοινωνιακού άγχους από τους διευθυντές

σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, τα αποτελέσματα της οποίας παρουσιάζονται στη συνέχεια, αποτελούν το έναυσμα για περεταίρω αναζήτηση του ρόλου της επικοινωνίας στην αποτελεσματική διακυβέρνηση εκπαιδευτικών συστημάτων με ειδικά καταρτισμένους διευθυντές.

Α. Κοντάκος, Καθηγητής, Πρόεδρος Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

«Συστημική Εκπαιδευτική Ηγεσία»

Οι διαρκείς, συχνά δραματικές, αλλαγές στις οποίες υπόκειται η κοινωνία και το σύνολο των οργανισμών της, ιδιαίτερα μετά τη δεκαετία του 90, οδηγούν σε μεγάλες ανατροπές και στο χώρο της εκπαίδευσης τόσο σε επίπεδο εργασίας όσο και σε επίπεδο οργάνωσης και διοίκησης. Τα ευρύτερα χαρακτηριστικά της πολυπλοκότητας και της μεγάλης δυναμικής διαμορφώνουν στο χώρο των εκπαιδευτικών συστημάτων και οργανισμών ένα ιδιαίτερα ασταθές και δύσκολα διαχειρίσιμο λειτουργικό περιβάλλον. Τα τεκταινόμενα στα εσωτερικά και εξωτερικά περιβάλλοντα των εκπαιδευτικών οργανισμών βαίνουν διαρκώς όλο και πιο δυναμικά, όλο και πιο ασταθή, όλο και πιο απρόβλεπτα εξαιτίας της πολυπλοκότητάς τους.

Η παραδοσιακή αντίληψη για μια καλά και μόνιμα οργανωμένη και σαφώς διαρθρωμένη και συνεπώς ευκολοδιαχειριζόμενη εκπαιδευτική μονάδα, αδυνατεί, πλήρως, να ανταποκριθεί στη νέα κοινωνική και οργανωτική πραγματικότητα δεδομένου ότι τα παραδοσιακά μοντέλα ηγεσίας είναι ασύμβατα με την οργανωτική πολυπλοκότητα.

Αποτέλεσμα της ανωτέρω διαπίστωσης ήταν τα τελευταία χρόνια να ενισχύονται οι φωνές που προτείνουν την αξιοποίηση της συστημικής θεώρησης της κοινωνίας και των οργανωτικών δομικών της στοιχείων, στη διαμόρφωση νέων, συμβατότερων και αποτελεσματικότερων εργαλείων οργάνωσης και διαχείρισης, ιδιαίτερα των επιχειρήσεων, ευελπιστώντας ότι το θεωρητικό οικοδόμημά της θα συμβάλει καθοριστικά στην αποτύπωση, ερμηνεία και διαχείριση συστημάτων υψηλής πολυπλοκότητας.

Στην παρούσα μελέτη επιχειρείται μια πρώτη προσπάθεια περιγραφής ενός μοντέλου εκπαιδευτικής ηγεσίας στη βάση της Θεωρίας Συστημάτων.